

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

15 ноември 2012 година *

„Съдебно сътрудничество по граждански дела — Регламент (ЕО) № 44/2001 — Членове 32 и 33 — Признаване на съдебни решения — Понятие за решение — Действие на съдебно решение относно международната компетентност — Клауза, с която се възлага компетентност“

По дело C-456/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Landgericht Bremen (Германия) с акт от 25 август 2011 г., постъпил в Съда на 2 септември 2011 г., в рамките на производство по дело

Gothaer Allgemeine Versicherung AG,

ERGO Versicherung AG,

Versicherungskammer Bayern-Versicherungsanstalt des öffentlichen Rechts,

Nürnberger Allgemeine Versicherungs-AG,

Krones AG

срещу

Samskip GmbH,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н К. Lenaerts (докладчик), изпълняващ функцията на председател на трети състав, г-н Е. Juhász, г-н G. Arestis, г-н J. Malenovský и г-н Т. von Danwitz, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,

секретар: г-н V. Tourrès, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 4 юли 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Gothaer Allgemeine Versicherung AG, ERGO Versicherung AG, Versicherungskammer Bayern-Versicherungsanstalt des öffentlichen Rechts, Nürnberger Allgemeine Versicherungs-AG, от К. Ramming, Rechtsanwalt,

* Език на производството: немски.

- за Krones AG, от А. Nerz и М. Theisen, Rechtsanwälte, подпомагани от г-н R. Geimer, професор, и С. г-н Wagner, Justiziar,
- за Samskip GmbH, от О. Hartenstein, Rechtsanwalt,
- за германското правителство, от г-н Т. Henze и г-жа F. Wannek, в качеството на представители,
- за белгийското правителство, от г-н J.-С. Halleux и г-н Т. Materne, в качеството на представители,
- за австрийското правителство, от г-н А. Posch, в качеството на представител,
- за швейцарското правителство, от г-н D. Klingele, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от г-н W. Bogensberger и г-жа А.-М. Rouchaud-Joët, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 6 септември 2012 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 32 и 33 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между, от една страна, четири германски застрахователни дружества, а именно Gothaer Allgemeine Versicherung AG, ERGO Versicherung AG, Versicherungskammer Bayern-Versicherungsanstalt des öffentlichen Rechts и Nürnberger Allgemeine Versicherungs-AG (наричани по-нататък „застрахователите“), както и Krones AG (наричано по-нататък „Krones“) — германско дружество, застраховано от последните, и от друга страна, Samskip GmbH (наричано по-нататък „Samskip“), германско дъщерно дружество на дружеството Samskip Holding BV — предприятие за предоставяне на транспортни и логистични услуги със седалище в Нидерландия, но учредено в Исландия, по повод на доставка от страна на Samskip на пивоварна инсталация на купувач — Cervceria Cuauthemoc Monezum SA (наричано по-нататък „получателят“), който е мексиканско предприятие.
- 3 Предмет на спора са искания за обезщетение, предявени пред германските юрисдикции от застрахователите и Krones, относно вредите, за които се твърди, че са били причинени на посочената инсталация по време на превоза, въпреки че белгийските юрисдикции, и по-специално Hof van begoer te Antwerpen (апелативният съд в Антверпен (Белгия), вече са отхвърлили подобни искания, предявени пред тях, като недопустими, с мотива че коносаментът („Bill of Lading“), изготвен на 13 август 2006 г., датата на приемането на инсталацията от страна на Samskip в Антверпен, съдържа договорна клауза, определяща исландските юрисдикции за компетентни в случай на спор, а исландското право — за приложимо право към договора за превоз.

Правна уредба

Международното право

- 4 Конвенцията относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана на 30 октомври 2007 г., одобрена от името на Общността с Решение 2009/430/ЕО на Съвета от 27 ноември 2008 г. (ОВ L 147, 2009 г., стр. 1, наричана по-нататък „Конвенцията от Лугано“) предвижда в член 23, параграф 1, чийто текст до голяма степен е сходен с този на член 17 от Конвенцията относно компетентността и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана в Лугано на 16 септември 1988 г. (ОВ L 319, стр. 9), заменена от първата, следното:

„Ако една или повече страни, които имат местоживее [или седалище] в държава, обвързана по настоящата конвенция, са се договорили, че съд или съдилищата на държава, обвързана по настоящата конвенция, са компетентни за разрешаване на всякакви спорове, които са възникнали или които могат да възникнат във връзка с определено правоотношение, този съд или тези съдилища имат компетентност. Тази компетентност е изключителна, освен ако страните не са уговорили друго. Споразумението за предоставяне на компетентност се сключва:

- а) писмено или устно, потвърдено с писмени доказателства, или
- б) във форма, която е съобразена с практиките, които страните са установили помежду си; или
- в) в международната търговия, във форма, която е съобразена с обичая, който страните познават или е трябвало да познават и който в тази търговска дейност е широко известен на страните и редовно се съблюдава от страните по договори от вида, приложим в конкретната търговска дейност“.

Правото на Съюза

- 5 Съображения 2, 6, 15—17 от Регламент № 44/2001 гласят следното:

„(2) Някои различия между националните норми, които са приложими по отношение на компетентността и признаването на съдебни решения, затрудняват гладкото функциониране на вътрешния пазар. Затова от съществено значение са разпоредбите за уеднаквяване на правилата за конфликт на юрисдикции по граждански и търговски дела и за опростяване на формалностите с оглед бързо и опростено признаване и изпълнение на съдебни решения от държавите членки, които са обвързани по настоящия регламент.

[...]

(6) С оглед постигне на целта за свободно движение на съдебни решения по граждански и търговски дела е необходимо и подходящо правилата, приложими по отношение на компетентността и признаването и изпълнението на съдебни решения, да се регламентират с правен акт на Общността, който е със задължителна сила и се прилага пряко.

[...]

(15) В интерес на хармоничното упражняване на правосъдие е необходимо да се минимизира възможността от едновременни производства и да се гарантира, че в две държави членки няма да се произнасят противоречащи си съдебни решения. Трябва да съществува ясен и ефективен механизъм за решаване на висящи дела (*lis pendens*) и свързани с тях

производства и за отстраняване на проблемите, които произтичат от национални различия като тези във връзка с определянето на времето, към което едно дело се счита за висящо. За целите на настоящия регламент това време трябва да се определи автономно.

- (16) Взаимното доверие в упражняването на правосъдие в Общността оправдава съдебни решения, които са постановени в държава членка, да бъдат автоматично признавани без нуждата от някаква процедура, освен в случаите на оспорване.
- (17) По силата на същия принцип на взаимно доверие трябва да бъде ефективна и бърза процедурата за превръщането на едно съдебно решение, което е постановено в една държава членка, в изпълняемо в друга. За тази цел декларацията, че едно съдебно решение е изпълняемо, трябва да бъде издавана на практика автоматично след изцяло формална проверка на представените документи, без съдът да има възможност да повдига по свой почин някое от основанията за неизпълняемост, които са установени по силата на настоящия регламент“.

- 6 Съгласно член 23, параграф 1 от посочения регламент, чийто текст по същество е идентичен на този на член 23, параграф 1 от Конвенцията от Лугано, цитиран в точка 4 от настоящото решение:

„Ако страните, една или повече от които имат местоживееене [или седалище] в държава членка, са се договорили, че съд или съдилищата на държава членка са компетентни за разрешаване на всякакви спорове, които са възникнали или които могат да възникнат във връзка с определено правоотношение, този съд или тези съдилища имат компетентност. Тази компетентност е изключителна, освен ако страните са уговорили друго. Споразумението за предоставяне на компетентност се сключва:

- а) писмено или устно, потвърдено с писмени доказателства; или
- б) във форма, която е съобразена с практиките, които страните са установили помежду си; или
- в) в международната търговия, във форма, която е съобразена с обичая, който страните познават или е трябвало да познават и който в тази търговска дейност е широко известен на страните и редовно се съблюдава от страните по договори от вида, приложим в конкретната търговска дейност“.
- 7 Член 32 от същия регламент предвижда:

„За целите на настоящия регламент „съдебно решение“ означава всяко съдебно решение, постановено от съд или правораздавателен орган на държава членка, както и да се нарича съдебното решение, включително декрет, разпореждане, решение или заповед за изпълнение, както и определянето на разноските от служител на съда“.

- 8 Член 33 от Регламент № 44/2001 гласи следното:

„1. Съдебно решение, което е постановено в държава членка, се признава в другата държава членка, без да се изисква каквато и да е специална процедура.

2. Всяка заинтересувана страна, която изисква признаването на съдебно решение като основен въпрос при един спор, може в съответствие с процедурите, установени в раздели 2 и 3 от настоящата глава, да поиска решение, с което да се признае съдебното решение.

3. Ако изходът на дело в съд на държава членка зависи от произнасянето по инцидентно възникнал въпрос за признаване, този съд е компетентен по отношение на този въпрос“.

9 Съгласно член 34 от посочения регламент:

„Съдебно решение не се признава:

- 1) ако признаването явно противоречи на [обществения ред] в държавата членка, в която се иска признаване;
- 2) когато то е постановено в отсъствие на страната, ако на ответника не е връчен документът за образуване на производството или равностоен документ в достатъчен срок, за да има възможност да организира защитата си, освен ако ответникът не е успял да започне дело за оспорване на съдебното решение, когато е било възможно да стори това;
- 3) ако то противоречи на съдебно решение, постановено по спор между същите страни в държавата членка, в която се иска признаване;
- 4) ако то противоречи на по-рано постановено съдебно решение, постановено в друга държава членка или в трета държава по същия предмет и между същите страни, при условие че по-ранното съдебно решение отговаря на условията, необходими за признаването му в сезираната държава членка“.

10 Член 35 от Регламент № 44/2001 предвижда:

„1. Освен това, съдебното решение не се признава, ако то противоречи на раздел 3, 4 или 6 от глава II, както и в случаите по член 72.

2. При проверката на основанията за компетентността по предходния параграф съдът или органът, който е сезиран, е обвързан от фактическите констатации, на основата на които съдът на държавата членка по произход е определил своята компетентност.

3. При спазване на параграф 1 не може да бъде преразглеждана компетентността на съда на държавата членка по произход. Критерият за [обществения ред], посочен в член 34, точка 1, не може да се прилага по отношение на правилата относно компетентността“.

11 Съгласно член 36 от Регламент № 44/2001:

„При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане по същество на чуждестранно съдебно решение“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

12 През 2006 г. Kroner продава пивоварна инсталация на получателя и възлага на Samskip организацията и извършването на превоза на тази инсталация от Антверпен до Гуадалахара (Мексико) през Алтамира — град, който също се намира в Мексико.

13 Пратката, състояща се от контейнери и конструкции за транспортиране, е предадена на Samskip на 13 август 2006 г. Последното дружество издава на същия ден коносамент, определящ Kroner като изпращач („shipper“), получателя като адресат („consignee“), Антверпен като пристанище на натоварването, а Алтамира — като пристанище по местоназначението на пратката. Точка 2 от посочените на обратната страна на този документ условия („Endorsements“) гласи:

„Компетентен съд. Всеки спор, произтичащ от този коносамент, се разрешава в Исландия съгласно исландското право“.

- 14 Според ищците в главното производство при морския превоз са нанесени вреди на товара, а част от него е повреден и при сухопътния му превоз от Алтамира до Гуадалажара. Kronos цедира вземанията си — за максимално допустимия съгласно морското право размер на отговорността от две специални права на тираж, които към момента на прехвърлянето на вземанията са на стойност от 235 666,46 EUR — на застрахователите пропорционално на процентното им участие при поемането на риска. Получателят също цедира на застрахователите пропорционално на процентното им участие при поемането на риска вземанията си, произтичащи от коносаментата.
- 15 Получателят и застрахователите сезират белгийските юрисдикции с иск, предявен на 30 август 2007 г., и Samskip е призовано да се яви на 16 октомври 2007 г. пред Rechtbank van koophandel te Antwerpen (съд по търговски спорове в Антверпен). Тази юрисдикция постановява решение в полза на застрахователите и на получателя, но Hof van beroep te Antwerpen изменя това съдебно решение с решението си от 5 октомври 2009 г., в което обявява, че „не разполага с компетентност да се произнесе по спора“.
- 16 В мотивите към решението си Hof van beroep te Antwerpen посочва, че получателят не разполагал с никакво право на иск въз основа на договора за превоз. Като правоприемници на Kronos застрахователите несъмнено имали правен интерес, но били обвързани от пророгационната клауза на коносаментата. С точка 2 от клаузите на коносаментата се учредявала изключителна компетентност на исландските юрисдикции, поради което белгийските юрисдикции не разполагали с компетентност да се произнесат по спора. Това решение е влязло в сила.
- 17 През септември 2010 г. застрахователите предявяват пред Landgericht Bremen искове за обезщетение срещу Samskip, а Kronos предявява иск за обезщетение срещу същото дружество пред Landgericht Landshut. Този съд препраща посочения спор на запитващата юрисдикция с определение от 3 юни 2011 г.
- 18 Landgericht Bremen отбелязва, че според Samskip исковите са недопустими, тъй като решението на Hof van beroep te Antwerpen от 5 октомври 2009 г. проявявало силата си на пресъдено нещо не само по отношение на констатацията, че белгийските юрисдикции нямат компетентност да разрешат спора, но и по отношение на установената в мотивите на това решение компетентност на исландските съдилища. Всъщност Samskip счита, че съгласно членове 32 и 33 от Регламент № 44/2001 това решение проявява обвързваща сила по отношение на запитващата юрисдикция.
- 19 Според застрахователите и Kronos решението на Hof van beroep te Antwerpen от 5 октомври 2009 г. можело да прояви обвързващо действие най-много по отношение на установената липса на компетентност на белгийските съдилища. Това решение обаче нямало други последици, по-специално що се отнася до липсата на компетентност на юрисдикциите на държави членки, различни от Кралство Белгия, поради твърдяната компетентност на исландските юрисдикции.
- 20 Като се позовава на германската доктрина, запитващата юрисдикция изтъква, че решението на Hof van beroep te Antwerpen от 5 октомври 2009 г. е „решение по допустимостта“ („Prozessurteil“), с което искът се отхвърля като недопустим поради липса на предпоставките за произнасяне на решение по съществуването на спора. Преобладаващата част от такива решения на чуждестранни юрисдикции не могли да се признаят в Германия. Ето защо запитващата юрисдикция иска да установи дали е длъжна да признае това решение и евентуално дали в обхвата на подобно признаване се включват и мотивите на това решение.

- 21 При тези условия Landgericht Bremen решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли членове 32 и 33 от Регламент № 44/2001 да се тълкуват в смисъл, че понятието „съдебно решение“ обхваща по принцип и онези решения, чието съдържание се изчерпва с констатацията, че не са налице определени процесуални предпоставки за допустимостта (решение по допустимостта)?
  - 2) Следва ли членове 32 и 33 от Регламент № 44/2001 да се тълкуват в смисъл, че понятието „съдебно решение“ обхваща и окончателно съдебно решение, с което съответният съд обявява, че няма международна компетентност поради наличието на клауза, с която се възлага компетентност?
  - 3) С оглед на съдебната практика на Съда относно принципа за разпространение на действието на съдебното решение (Решение на Съда от 4 февруари 1988 г. по дело Hoffmann, 145/86, Recueil, стр. 645), следва ли членове 32 и 33 от Регламент № 44/2001 да се тълкуват в смисъл, че всяка държава членка е длъжна да признае съдебните решения, постановени от съд на друга държава членка, относно действителността на сключена между страните клауза, с която се възлага компетентност, ако съгласно националното право на държавата на първия сезиран съд констатацията относно действителността на клауза, с която се възлага компетентност, проявява сила на пресъдено нещо, при това дори в случай че тази констатация е част от решение по допустимостта, с което предявеният иск се отхвърля като недопустим?“.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

- 22 С първия и втория си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 32 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася и до решение, с което юрисдикция на държавата членка обявява, че няма компетентност въз основа на пророгационна клауза, макар това решение да се определя като „решение по допустимостта“ съгласно правото на друга държава членка.
- 23 Трябва в самото начало да се констатира, че съгласно текста на член 32 от Регламент № 44/2001 понятието за съдебно решение включва „всяко“ решение, постановено от юрисдикция на държава членка, без каквато и да било разлика в зависимост от съдържанието на съответното решение, от което по принцип следва, че това понятие обхваща и решение, чрез което юрисдикция на държава членка обявява, че няма компетентност въз основа на пророгационна клауза.
- 24 Освен това Съдът вече е постановил, че член 25 от Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32), чието тълкуване, дадено от Съда, важи по принцип и за съответните разпоредби от Регламент № 44/2001 (вж. в този смисъл Решение от 18 октомври 2011 г. по дело Realchemie Nederland, C-406/09, Сборник, стр. I-9773, точка 38), а именно член 32 от този регламент, не се ограничава до решенията, разрешаващи изцяло или отчасти спора, а се отнася и до междинни решения или до решения, с които се постановяват временни или обезпечителни мерки (Решение от 14 октомври 2004 г. по дело Mærsk Olie & Gas, C-39/02, Recueil, стр. I-9657, точка 46).

- 25 По-нататък, съгласно постоянната практика на Съда разпоредбите на Регламент № 44/2001 трябва да бъдат тълкувани самостоятелно въз основа на систематиката и целите на този регламент (вж. в този смисъл Решение от 13 юли 2006 г. по дело Reisch Montage, C-103/05, Recueil, стр. I-6827, точка 29, Решение от 23 април 2009 г. по дело Draka NK Cables и др., C-167/08, Сборник, стр. I-3477, точка 19 и Решение от 16 юли 2009 г. по дело Zuid-Chemie, C-189/08, Сборник, стр. I-6917, точка 17).
- 26 Една от целите на Регламент № 44/2001, произтичаща от съображение 2, е да се „опростя[т] формалностите с оглед бързо и опростено признаване и изпълнение на съдебни решения от държавите членки“, които са обвързани от този регламент, също предполага тълкуване на понятието за съдебно решение, което не отчита квалификацията по националното право на държава членка на акт, приет от национална юрисдикция, независимо дали става въпрос за правото на държавата членка по произход или за това на държавата членка, в която се иска признаване. Всъщност тълкуване на това понятие, основано на особеностите на всяко национално право, би засегнало значително постигането на тази цел.
- 27 Освен това съображение 6 от Регламент № 44/2001 изтъква „целта за свободно движение на съдебни решения по граждански и търговски дела“. Тази цел може да потвърди необходимостта от тълкуване на понятието за съдебно решение в смисъла на член 32 от Регламент № 44/2001, което включва решенията, с които юрисдикция на държава членка обявява, че няма компетентност въз основа на пророгационна клауза. Всъщност липсата на признаване на подобни решения би могла да засегне значително свободното движение на съдебни решения.
- 28 Що се отнася до установената с Регламент № 44/2001 система, съображения 16 и 17 от последния подчертават важността на принципа на взаимното доверие между юрисдикциите на държавите членки по отношение на признаването и на изпълнението на съдебните решения, което също предполага, че посоченото понятие не трябва да се тълкува стеснително, за да се избегнат по-специално различията по въпроса дали е налице „съдебно решение“.
- 29 Всъщност това взаимно доверие щеше да се наруши, ако юрисдикция на държава членка можеше да откаже да признае решение, с което юрисдикция на друга държава членка е обявила, че не е компетентна, въз основа на пророгационна клауза. Допускането на възможност юрисдикция на държава членка да откаже да изпълни такова решение би противоречало на установената с Регламент № 44/2001 система, тъй като подобен отказ би могъл да застраши ефикасното функциониране на правилата, установени в глава II от този регламент относно разпределянето на компетентността между националните юрисдикции на държави членки.
- 30 Както посочва генералният адвокат в точки 49 и 50 от своето заключение, разпоредбите на членове 33—35 от Регламент № 44/2001 също не допускат стеснително тълкуване на понятието за съдебно решение по смисъла на член 32 от този регламент. Всъщност член 33 установява принципа, че съдебните решения трябва да се признават, докато членове 34 и 35 предвиждат изключения от този принцип, които следователно трябва да се тълкуват стриктно. Освен това член 35, параграф 3 предвижда, че не може да се проверява компетентността на юрисдикция на държавата членка по произход и че критерият за обществен ред не може да се прилага по отношение на правилата относно компетентността.
- 31 Трябва да се отбележи, че стеснителното тълкуване на понятието за съдебно решение би довело до създаване на категория на приети от юрисдикции актове, които не попадат сред изчерпателно изброените в членове 34 и 35 от Регламент № 44/2001, не могат да се квалифицират като съдебни решения по смисъла на посочения член 32 и следователно юрисдикциите на другите държави членки няма да са длъжни да ги признаят. Трябва да се констатира, че съществуването на такава категория актове, обхващаща по-специално тези, с които юрисдикция на друга държава членка обявява, че няма компетентност въз основа на

пророгационна клауза, би противоречало на системата, установена в членове 33—35 от Регламент № 44/2001, която благоприятства безпрепятственото признаване на съдебните решения и изключва проверка на компетентността на юрисдикциите на държавата членка по произход от страна на тези на държавата членка, в която се иска признаване.

- 32 Предвид всички изложени по-горе съображения на първия и втория въпрос следва да се отговори, че член 32 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася и до решение, с което юрисдикция на държава членка обявява, че няма компетентност въз основа на пророгационна клауза, независимо от квалификацията на това решение съгласно правото на друга държава членка.

По третия въпрос

- 33 С третия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали членове 32 и 33 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкуват в смисъл, че юрисдикция, от която се иска да признае решение, с което юрисдикция на друга държава членка е обявила, че не е компетентна въз основа на пророгационна клауза, е обвързана от констатацията относно валидността на тази клауза, съдържаща се в мотивите на влязло в сила съдебно решение, с което искът е обявен за недопустим.
- 34 Както Съдът припомня, като цитира доклада относно Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела, изготвен от г-н Jenard (ОВ С 59, 1979 г., стр.1), признаването трябва „да води до предоставяне на съдебните решения на същата сила и същата ефикасност, с които се ползват в държавата, в която са постановени“ (Решение по дело Hoffmann, посочено по-горе, точка 10). Следователно чуждестранно решение, признато на основание член 33 от Регламент № 44/2001, по принцип трябва да има същите последици като тези, които има в държавата на произход (вж. в този смисъл Решение по дело Hoffmann, посочено по-горе, точка 11).
- 35 Освен това, както бе припомнено в точка 28 от настоящото решение, принципът на взаимно доверие между юрисдикциите стои в основата на установената от Регламент № 44/2001 система. Всъщност, както посочва генералният адвокат в точка 73 от своето заключение, още по-висока степен на взаимно доверие се налага, когато от юрисдикциите на държавите членки се изисква да прилагат общи правила относно компетентността. Поради това тези правила, както и правилата относно признаването и изпълнението на съдебни решения, съдържащи се в този регламент, не са самостоятелни и отделни съвкупности от правила, а са тясно свързани (Решение от 21 юни 2012 г. по дело Wolf Naturprodukte, C-514/10, точка 25). Именно тази връзка, от една страна, обосновава опростеният механизъм за признаване и изпълнение, закрепен в член 33, параграф 1 от посочения регламент, съгласно който решенията, постановени в една държава членка, по принцип се признават в останалите държави членки, и от друга страна, води, съгласно член 35, параграф 3 от същия регламент, до липса на контрол за компетентност на юрисдикциите на държавата членка по произход (вж. в този смисъл Становище 1/03 от 7 февруари 2006 г., Recueil, стр. I-1145, точка 163).
- 36 Безспорно е, че в делото по главното производство член 23 от Регламент № 44/2001 относно договорните пророгации на компетентността не може да се приложи, тъй като разглежданата пророгационна клауза предоставя компетентност на юрисдикциите на Република Исландия, която не е държава членка. Все пак, както посочва генералният адвокат в точка 76 от своето заключение, Конвенцията от Лугано, по която Република Исландия е страна, съдържа в член 23 разпоредба, сходна на тази в член 23 от посочения регламент. Доколкото юрисдикция на държавата членка по произход е установила, в рамките на проверката на собствената си компетентност, валидността на такава пророгационна клауза, преразглеждането на същия

въпрос относно валидността от страна на юрисдикцията на държавата членка, в която се иска признаване, следователно би противоречало на принципа на взаимно доверие в правосъдието в рамките на Европейския съюз.

- 37 Освен това от член 36 от Регламент № 44/2001 следва, че „[п]ри никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане по същество на“ решението на юрисдикцията на държавата членка по произход, в съответствие с посочения принцип на взаимно доверие. Всъщност съгласно изготвения от г-н Jénard доклад (стр. 46), „[л]ипсата на преразглеждане по същество предполага пълно доверие в съда на държавата по произход; това доверие по отношение на основателността на съдебното решение трябва обикновено да се разшири към прилагането от страна на съда на [хармонизираните] правила[...] относно компетентността“.
- 38 Да се приеме, че юрисдикцията на държавата членка, в която се иска признаване, може да приеме за нищожна клауза за възлагане на компетентност, приета за валидна от юрисдикцията на държавата членка по произход, би означавало да се наруши тази забрана за преразглеждане на решението по същество, по-конкретно когато при липса на тази клауза последната юрисдикция е можела да приеме, че е компетентна. Всъщност в последната хипотеза подобна констатация от страна на юрисдикцията на държавата членка, в която се иска признаване, би поставила под въпрос не само междинното заключение на юрисдикцията на държавата членка по произход относно валидността на клаузата, с която се възлага компетентност, но и решението на тази юрисдикция, с което същата приема, че самата тя няма компетентност.
- 39 Както отбелязва генералният адвокат в точка 82 от своето заключение, изключването на преразглеждане на компетентността на съда на държавата членка по произход налага съответно ограничаване на правомощията на съда на държавата членка, в която се иска признаване, да провери своята собствена компетентност, доколкото последната юрисдикция е обвързана от решението на юрисдикцията на държавата членка по произход. Изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза предполага точният обхват на това ограничение да бъде определен на равнището на Съюза, а не да се поставя в зависимост от националните правила относно силата на пресъдено нещо.
- 40 Освен това обхватът на понятието за сила на пресъдено нещо в правото на Съюза не е свързан само с диспозитива на съответното съдебно решение, а обхваща и мотивите на последното, които са необходимата основа на неговия диспозитив и поради това са неразривно свързани с него (вж. по-специално Решение от 1 юни 2006 г. по дело P & O European Ferries (Vizcaya) и Diputación Foral de Vizcaya/Комисия, C-442/03 P и C-471/03 P, Recueil, стр. I-4845, точка 44, както и Решение от 19 април 2012 г. по дело Artégodan/Комисия, C-221/10 P, точка 87). Предвид факта, отбелязан в точка 35 от настоящото решение, че прилаганите от юрисдикциите на държавите членки общи правила относно компетентността са уредени от правото на Съюза, по-конкретно от Регламент № 44/2001, и припомненото в точка 39 от настоящото решение изискване за еднакво прилагане, понятието за сила на пресъдено нещо на правото на Съюза е релевантно за определянето на действието на решение, с което юрисдикция на държава членка е приела, че няма компетентност въз основа на пророгационна клауза.
- 41 Ето защо решение, с което юрисдикция на държава членка е приела, че няма компетентност въз основа на пророгационна клауза, с мотива че тази клауза е валидна, обвързва юрисдикциите на другите държави членки както по отношение на решението за липса на компетентност на тази юрисдикция, съдържащо се в диспозитива на съдебното решение, така и що се отнася до констатацията относно валидността на тази клауза, съдържаща се в мотивите към това решение, които представляват необходимата основа на този диспозитив.
- 42 Освен това този извод не се поставя под въпрос от довода, изтъкнат от Федерална република Германия, по-специално въз основа на точка 66 от Решение от 28 април 2009 г. по дело Apostolides (C-420/07, Сборник, стр. I-3571), съгласно която няма никакво основание при

изпълнението на съдебното решение с него да се свързват права, с каквито то не е свързано в националното право на съответните държави членки. Всъщност признаването на решенията на юрисдикциите на държавите членки, че не са компетентни съгласно Регламент № 44/2001, които решения са приети — както бе посочено в точка 35 от настоящото решение — в приложение на предвидените в правото на Съюза общи правила относно компетентността, е подчинено на собствен режим, описан в точки 39—41 от това решение.

- 43 Предвид гореизложеното на третия въпрос следва да се отговори, че членове 32 и 33 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкуват в смисъл, че юрисдикция, от която се иска да признае решение, с което юрисдикция на друга държава членка е обявила, че не е компетентна въз основа на пророгационна клауза, е обвързана от констатацията относно валидността на тази клауза, съдържаща се в мотивите на влязло в сила съдебно решение, с което искът е обявен за недопустим.

По съдебните разноски

- 44 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) **Член 32 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че се отнася и до решение, с което юрисдикция на държава членка обявява, че няма компетентност въз основа на пророгационна клауза, независимо от квалификацията на това решение съгласно правото на друга държава членка.**
- 2) **Членове 32 и 33 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкуват в смисъл, че юрисдикция, от която се иска да признае решение, с което юрисдикция на друга държава членка е обявила, че не е компетентна въз основа на пророгационна клауза, е обвързана от констатацията относно валидността на тази клауза, съдържаща се в мотивите на влязло в сила съдебно решение, с което искът е обявен за недопустим.**

Подписи